

Note metodologice

Indicele producției industriale (IPI) măsoară evoluția rezultatelor activităților cu caracter industrial de la o perioadă la alta, acesta fiind un indice de volum. Pentru calculul indicelui producției industriale se utilizează date cantitative privind producția unui număr însemnat de produse, care constituie un eșantion reprezentativ pe principalele grupe industriale. Calculul IPI se mai poate realiza de asemenea și pe baza valorii producției industriale realizată de unitățile din nomenclator. Valoarea producției realizate se calculează din înmulțirea producției fizice realizate cu prețul mediu al producției livrate.

Indicii valorici ai cifrei de afaceri din industrie caracterizează evoluția veniturilor totale, înregistrate în perioada respectivă, provenite atât din activitățile principale, cât și din activitățile secundare ale întreprinderilor din eșantion. Cifra de afaceri nu include TVA și veniturile din vânzarea sau transferul de mijloace fixe. Raportarea cifrei de afaceri pe județe se face după sediul central al întreprinderii furnizoare de date.

În conformitate cu prevederile Regulamentului CE nr. 1165/1998 amendat cu Regulamentul Parlamentului European nr. 1158/2005 cu privire la statisticile pe termen scurt, în calculul indicelui cifrei de afaceri, se cuprind diviziunile CAEN Rev.2: 05-33. Conform recomandărilor europene indicii valorici ai cifrei de afaceri din industrie sunt calculați ca indici nedeflatați, adică sunt exprimați în termeni nominali.

Comerțul internațional cu bunuri. Statisticile de comerț internațional cu bunuri se stabilesc prin însumarea datelor din sistemele INTRASTAT și EXTRASTAT:

- sistemul INTRASTAT, pentru comerțul intra-UE, include schimburile de bunuri între România și celelalte state membre ale Uniunii Europene;
- sistemul EXTRASTAT, pentru comerțul extra-UE, include schimburile de bunuri între România și statele care nu sunt membre ale Uniunii Europene.

- Sfera de cuprindere

Comerțul INTRA-UE cuprinde expedierile de bunuri din România cu destinația alt stat membru UE și introducerile de bunuri în România provenind din alt stat membru UE.

Expedierile din România includ:

- bunuri în liberă circulație care părăsesc teritoriul statistic al României cu destinația alt stat membru UE;
- bunuri care au fost plasate sub procedura vamală de prelucrare activă (în interiorul țării) sau prelucrare sub control vamal în România și care sunt destinate altor state membre.

Introducerile în România includ:

- bunuri în liberă circulație într-un stat membru UE, care intră pe teritoriul statistic al României;
- bunuri care au fost plasate sub procedura vamală de prelucrare activă sau prelucrare sub control vamal în alt stat membru UE și care intră pe teritoriul statistic al României.

Comerțul EXTRA-UE cuprinde schimburile de bunuri între România și statele nemembre UE, având ca obiect: importul direct de bunuri pentru consum, bunurile importate scoase din antrepozitele vamale sau zonele libere pentru a fi puse în consum, exportul de bunuri de origine națională, precum și exportul de bunuri importate, declarate pentru consumul intern.

Se cuprind, de asemenea:

- importurile temporare de bunuri străine pentru prelucrare activă (în interiorul țării);
- exporturile de produse compensatoare rezultate după prelucrarea activă;
- exporturile temporare de bunuri pentru prelucrare pasivă (prelucrare în alte țări);
- importurile de produse compensatoare rezultate după prelucrarea în afara țării și bunurile importate sau exportate în sistemul de leasing financiar (la valoarea integrală a bunurilor).

Nu sunt cuprinse în comerțul internațional: bunurile în tranzit, bunurile temporar admise/scoase în/din țară (cu excepția celor pentru prelucrare), bunurile achiziționate de organizații internaționale pentru utilizări proprii în România, bunurile pentru și după reparații și piesele de schimb aferente.

- Valoarea bunurilor expediate/exportate și introduse/importate

Se stabilește pe baza prețurilor FOB la expedieri/exporturi și a prețurilor CIF la introduceri/importuri.

- Repartizarea pe țări a schimburilor internaționale se determină astfel:
 - pentru comerțul INTRA-UE, pe baza principiului „țara de destinație” (la expedieri) și „țara de expediție” (la introduceri);
 - pentru comerțul EXTRA-UE, pe baza principiului „țara de destinație” (la export) și „țara de origine” (la import, cu excepția cazului în care țara de origine este un stat membru UE, caz în care se ia în considerare țara de expediție).

Se consideră „țara de destinație”, țara în care bunurile vor fi consumate, „țara de expediție”, țara din care bunurile au fost expediate și „țara de origine”, țara în care a fost produs bunul sau în care bunul a suferit ultima transformare substanțială.

- Sursa datelor:

➤ Pentru comerțul INTRA-UE:

- declarațiile statistice Intrastat, colectate de către INS direct de la operatorii economici care au realizat un volum valoric al expedierilor intracomunitare de bunuri sau/și un volum al introducerilor intracomunitare de bunuri superior nivelului pragului statistic Intrastat stabilit pentru fiecare flux și an de referință;

- declarațiile vamale colectate și prelucrate de către Direcția Generală a Vănilor (DGV), pentru comerțul intracomunitar privind bunuri pentru prelucrare internă sau prelucrare sub control vamal; bunuri care se mișcă din/către părți ale teritoriului statistic al UE, dar care nu aparțin teritoriului fiscal al UE.

➤ Pentru comerțul EXTRA-UE:

- Direcția Generală a Vănilor (DGV), care colectează și prelucrează declarațiile vamale de export și import.

➤ Datele privind comerțul internațional cu bunuri cu energie electrică și gaze naturale sunt colectate pe formulare statistice de la societățile importatoare/exportatoare și de la operatorii de rețea (CN Transelectrica SA și SNTGN Transgaz SA) de către INS. Importul și exportul nu cuprind cantitățile fizice de energie electrică care tranzitează teritoriul național.

Datele privind comerțul internațional cu bunuri pentru fiecare județ au fost stabilite în funcție de sediul social din Registrul Statistic al Întreprinderilor (REGIS) al agenților economici care au realizat exporturile/importurile de bunuri.

Comerțul cu amănuntul include revânzarea mărfurilor către consumatorii finali, în general în cantități mici și în starea în care au fost cumpărate.

În comerțul cu amănuntul nu se cuprind: vânzările de produse agricole pe piața țărănească, vânzările de produse care nu sunt bunuri de consum (cereale, petrol brut, semințe, etc.), vânzări de produse alimentare și băuturi pentru consumul pe loc, vânzarea de autovehicule, piese de schimb pentru acestea, vânzările de carburanți pentru autovehicule.

Serviciile de piață prestate pentru populație sunt acele activități care fac obiectul vânzării și cumpărării pe piață – având ca principal beneficiar populația – și sunt produse de societăți ale căror venituri provin în proporție de cel puțin 50% din vânzarea producției proprii, indiferent de denumirea prețurilor practicate (tarif, taxă, preț de vânzare).

Cifra de afaceri totală din comerțul interior și servicii reprezintă veniturile totale înregistrate de către întreprinderi în perioada respectivă, provenite atât din activitatea principală, cât și din activitățile secundare exercitate de acestea.

Datele lunare se obțin pe baza cercetării selective a întreprinderilor care au activități principale de comerț cu amănuntul, respectiv servicii de piață pentru populație.

Indicii volumului cifrei de afaceri din comerțul interior și servicii sunt calculați în condiții metodologice și de prețuri comparabile. Datele publicate sunt provizorii și periodic se rectifică pe baza corecturilor ce se efectuează retroactiv de către întreprinderile din eșantion, asupra datelor completate anterior de către acestea.

Efectivul salariaților cuprinde persoanele cu contract de muncă/raport de serviciu pe perioadă determinată sau nedeterminată (inclusiv lucrătorii sezonieri, managerul sau administratorul), existente în evidențele unităților economico-sociale la sfârșitul perioadei de referință. Nu sunt cuprinși salariații detașați la lucru în străinătate și cei care cumulează mai multe funcții și nu au funcția de bază la unitatea raportoare, precum și următoarele categorii:

- *patronii* care își desfășoară activitatea în propria unitate și pentru care sursa de venit o constituie numai dividendele și profitul unității;
- *lucrătorii familiari* - reprezintă persoanele care-și exercită activitatea într-o unitate economică aparținând familiei sau unei rude, pe care o ajută și pentru care nu primesc remunerație sub formă de salariu; plata se realizează în natură (hrană, haine, locuință) sau ocazional, cu titlu excepțional și în bani, fără a figura pe statul de salarii;
- *membrii consiliilor județene și locale.*

Pentru a evita dubla/multipla înregistrare se respectă definiția din Codul fiscal (cu modificările și completările ulterioare) referitoare la activitatea dependentă la funcția de bază, respectiv „orice activitate desfășurată în baza unui contract individual de muncă sau a unui statut special prevăzut de lege, declarată angajatorului ca funcție de bază de către angajat; în cazul în care activitatea se desfășoară pentru mai mulți angajatori, angajatul este obligat să declare fiecăruia locul unde exercită funcția pe care o consideră de bază”. Sunt excluse cadrele militare și personalul asimilat (M.Ap.N., M.A.I., S.R.I., etc.).

Efectivul salariaților din tabelul nr. 13 – secțiunea „Principalii indicatori economico-sociali la nivel național” a fost estimat prin cercetarea statistică lunară asupra câștigurilor salariale, având ca sferă de cuprindere unitățile din „sectorul bugetar” cuprinse exhaustiv în cercetare (excepție făcând unitățile administrației publice locale pentru care datele la nivelul consiliilor locale comunale se culeg pe bază de eșantion reprezentativ la nivel de județ - cca. 820 de unități), respectiv unitățile din sectorul economic, cu 4 salariați și peste (care reprezintă 89,65% din numărul total al salariaților din acest sector).

Obiectivul cercetării statistice lunare asupra câștigurilor salariale îl constituie evaluarea tendințelor pe termen scurt ale câștigurilor salariale medii lunare și orare pe total economie și sectoare de activitate.

Datele sunt **agregate după activitatea omogenă a unităților**; aceasta înseamnă că în activitatea de administrație publică conform CAEN Rev.2 **nu sunt cuprinse** toate activitățile secundare desfășurate în administrația publică centrală și locală, de tipul:

- asistență socială,
- activități culturale, sportive și recreative,
- peisagistică și servicii pentru clădiri,
- agricultură,
- distribuția apei, salubritate, gestionarea deșeurilor, activități de decontaminare,
- construcții,
- transport și depozitare,
- producere și furnizare de energie electrică și termică, gaze, apă caldă și aer condiționat,
- închiriere și sub-închiriere a bunurilor imobiliare etc.

Informațiile aferente activităților secundare sunt cuprinse, fiecare, la activitățile economice conform CAEN Rev.2 corespunzătoare.

Informațiile referitoare la „**sectorul bugetar**” trebuie utilizate cu atenție, deoarece datele se referă la statisticile din activitățile economice (agregate după activitatea omogenă) conform CAEN Rev.2 de administrație publică, învățământ și sănătate și asistență socială (inclusiv sector privat pentru învățământ - cca. 3,5%, respectiv sănătate și asistență socială - cca. 9,5%), exclusiv forțele armate și personalul asimilat (MApN, SRI, MAI etc.).

Aceste statistici nu țin cont de forma de finanțare, scopul lor fiind cel de furnizare de informații pe activități economice conform CAEN Rev.2.

Informațiile corespunzătoare formei de finanțare sunt gestionate de Ministerul Finanțelor Publice, în conformitate cu prevederile OUG nr. 48/2005, cu completările și modificările ulterioare.

Efectivul salariaților din tabelul nr. 7 – secțiunea „Principalii indicatori economico-sociali la nivel de județ” a fost estimat pe baza datelor obținute din cercetarea statistică lunară asupra câștigurilor salariale, care au fost completate cu informațiile existente în Registrul Statistic al Întreprinderilor (REGIS), pentru unitățile cu 1-3 salariați și au fost repartizate pe județe, respectiv pe sectoare de activitate, conform distribuției obținute din cercetarea statistică anuală asupra costului forței de muncă, astfel:

- datele pentru **anul 2018** au fost **estimate** pe baza rezultatelor cercetării statistice lunare asupra câștigurilor salariale, completate cu informațiile existente în Registrul Statistic al Întreprinderilor pentru întreprinderile cu 1-3 salariați și au fost repartizate pe județe și sectoare de activitate conform distribuției obținute din cercetarea statistică anuală asupra costului forței de muncă din anul 2017;
- datele pentru **perioada ianuarie-iunie 2019** au fost **reestimate** pe baza rezultatelor cercetării statistice lunare asupra câștigurilor salariale, completate cu informațiile existente în Registrul Statistic al Întreprinderilor pentru întreprinderile cu 1-3 salariați și au fost repartizate pe județe și sectoare de activitate conform distribuției obținute din cercetarea statistică anuală asupra costului forței de muncă din anul 2018;
- **începând cu luna iulie 2019**, datele au fost **estimate** pe baza rezultatelor cercetării statistice lunare asupra câștigurilor salariale, completate cu informațiile existente în Registrul Statistic al Întreprinderilor pentru întreprinderile cu 1-3 salariați și au fost repartizate pe județe și sectoare de activitate conform distribuției obținute din cercetarea statistică anuală asupra costului forței de muncă din anul 2018.

Diferența dintre numărul total al salariaților calculat prin însumarea efectivelor de salariați ale fiecărui județ din tabelul nr. 7 și efectivul de salariați din tabelul nr. 13 este determinată de includerea în sfera de cuprindere a unităților cu 1-3 salariați.

Câștigul salarial nominal brut cuprinde salariile, respectiv drepturile în bani și în natură convenite salariaților pentru munca efectiv prestată (inclusiv pentru timpul lucrat suplimentar) potrivit formei de salarizare aplicată, sporurile și indemnizațiile acordate ca procent din salariu sau în sume fixe, alte adaosuri la salarii potrivit legii, sumele plătite pentru timpul nelucrat (indemnizațiile pentru concediile de odihnă și studii, zile de sărbătoare și alte zile libere, sumele plătite din fondul de salarii pentru concediile medicale), premiile, primele de vacanță și alte sume plătite din fondul de salarii conform actelor normative sau contractelor colective de muncă, sumele plătite din profitul net și alte fonduri (inclusiv biletele de valoare).

Câștigul salarial nominal net se obține prin scăderea din câștigul salarial nominal brut a: impozitului, contribuției salariaților pentru asigurările sociale de sănătate, contribuției individuale de asigurări sociale de stat și a contribuției salariaților la bugetul asigurărilor pentru șomaj.

Începând cu anul 2018, **câștigul salarial nominal net** se obține prin scăderea din câștigul salarial nominal brut a: impozitului, contribuției de asigurări sociale datorată de salariați și a contribuției de asigurări sociale de sănătate datorată de salariați.

Câștigul salarial mediu lunar reprezintă raportul dintre sumele plătite salariaților de către operatorii economici în luna de referință, indiferent pentru ce perioadă se cuvin, și numărul mediu de salariați.

Numărul mediu al salariaților reprezintă o medie aritmetică simplă calculată pe baza efectivelor zilnice ale salariaților din luna respectivă. Salariații care nu sunt angajați cu normă întreagă se includ în numărul mediu proporțional cu timpul de lucru prevăzut în contractul de muncă. În efectivul de salariați luat în calcul se includ numai persoanele care au fost plătite pentru luna respectivă. Nu se iau în considerare: salariații aflați în concediu fără plată, în grevă, detașați la lucru în străinătate și cei al căror contract de muncă/raport de serviciu a fost suspendat.

Câștigul salarial mediu brut/net diseminat lunar nu cuprinde sumele compensatorii, sumele plătite retroactiv ca urmare a câștigării în instanță a drepturilor bănești aferente anilor anteriori.

Conform prevederilor legislației naționale în vigoare (OUG nr. 79/2017 cu modificările și completările ulterioare), contribuțiile de asigurări sociale, respectiv cele de asigurări sociale de sănătate care cădeau în sarcina angajatorului au fost transferate în sarcina salariatului și, începând cu luna ianuarie 2018, sunt **suportate în totalitate de salariat**, fiind reflectate în cuantumul brut al câștigului salarial nominal.

În consecință, indicatorul „**câștig salarial mediu brut lunar**” produs și diseminat începând cu luna de referință ianuarie 2018 nu mai este comparabil cu seriile de date anterioare anului 2018.

Aceste prevederi legale nu influențează comparabilitatea datelor pentru seriile de „câștig salarial mediu net lunar.”

Conform prevederilor legale în vigoare, salariații din domeniul cercetare-dezvoltare și inovare, respectiv din activitatea de creare de programe pentru calculator beneficiază de scutire de impozit.

Pentru perioada 1 ianuarie 2019 - 31 decembrie 2028 inclusiv, conform legislației naționale în vigoare (OUG nr. 114/2018 privind instituirea unor măsuri în domeniul investițiilor publice și a unor măsuri fiscal-bugetare, modificarea și completarea unor acte normative și prorogarea unor termene), salariații din domeniul construcțiilor beneficiază de unele prevederi speciale în ceea ce privește impozitul, contribuția de asigurări sociale și contribuția de asigurări sociale de sănătate.

Șomerii înregistrați reprezintă persoanele înscrise la agențiile teritoriale pentru ocuparea forței de muncă în conformitate cu legislația în vigoare (Legea nr. 76/2002 privind sistemul asigurărilor pentru șomaj și stimularea ocupării forței de muncă).

Rata șomajului reprezintă proporția numărului de șomeri înregistrați la agențiile pentru ocuparea forței de muncă în populația activă civilă. Populația activă civilă se determină prin însumarea populației ocupate civile cu numărul șomerilor înregistrați.

Autorizația de construire constituie actul de autoritate al administrației locale pe baza căruia se asigură aplicarea măsurilor prevăzute de lege referitoare la amplasarea, proiectarea, executarea și funcționarea construcțiilor. Aceasta se eliberează beneficiarului lucrării, în temeiul și cu respectarea documentațiilor de urbanism și amenajare a teritoriului, în vederea începerii lucrărilor de construcții. Lucrarea se referă la autorizațiile de construire eliberate pentru clădiri rezidențiale.

Locuințele terminate sunt locuințele ridicate în cursul perioadei de referință, ale căror elemente, inclusiv fundația, s-au construit pentru prima dată și la care s-au finalizat toate lucrările prevăzute în documentația tehnică și au fost recepționate de beneficiar.

Turism - Sosirea unui turist într-o structură de primire turistică cu funcțiuni de cazare turistică se înregistrează când o persoană este înscrisă în registrul structurii respective, pentru a fi găzduită una sau mai multe nopți. În fiecare structură de primire turistică cu funcțiuni de cazare turistică se consideră o singură sosire pe turist, indiferent de numărul de înoptări rezultate din șederea sa neîntreruptă.

Înnoptarea reprezintă intervalul de 24 de ore, începând cu ora hotelieră, pentru care o persoană este înregistrată în evidența structurii de cazare turistică și beneficiază de găzduire în contul tarifului aferent spațiului ocupat, chiar dacă durata de ședere efectivă este inferioară intervalului menționat. Sunt avute în vedere și înoptările aferente paturilor instalate suplimentar (plătite de turiști).

Indicele de utilizare netă a locurilor de cazare turistică exprimă relația între capacitatea de cazare în funcțiune și utilizarea efectivă a acesteia de către turiști, într-o perioadă determinată. Rezultă din calcul prin împărțirea numărului total de înoptări realizate, la capacitatea de cazare turistică în funcțiune, din perioada respectivă.

Sursa datelor pentru sosirile și înoptările în structurile de primire turistică cu funcțiuni de cazare turistică o reprezintă chestionare statistice Turism 1A completate de toate persoanele juridice și fizice care au în proprietate sau administrează în locație de gestiune astfel de structuri. Lista structurilor de primire turistică cu funcțiuni de cazare turistică, care trebuie să completeze chestionarul statistic este actualizată periodic, cu informații privind structurile nou clasificate sau reclasificate, de Autoritatea Națională pentru Turism.

Din anul 2010, cercetarea statistică referitoare la “Frecvența structurilor de primire turistică cu funcțiuni de cazare” se adresează structurilor de primire turistică cu o capacitate de minim 10 locuri pat care funcționează în luna de referință – circa 4000 operatori economici.